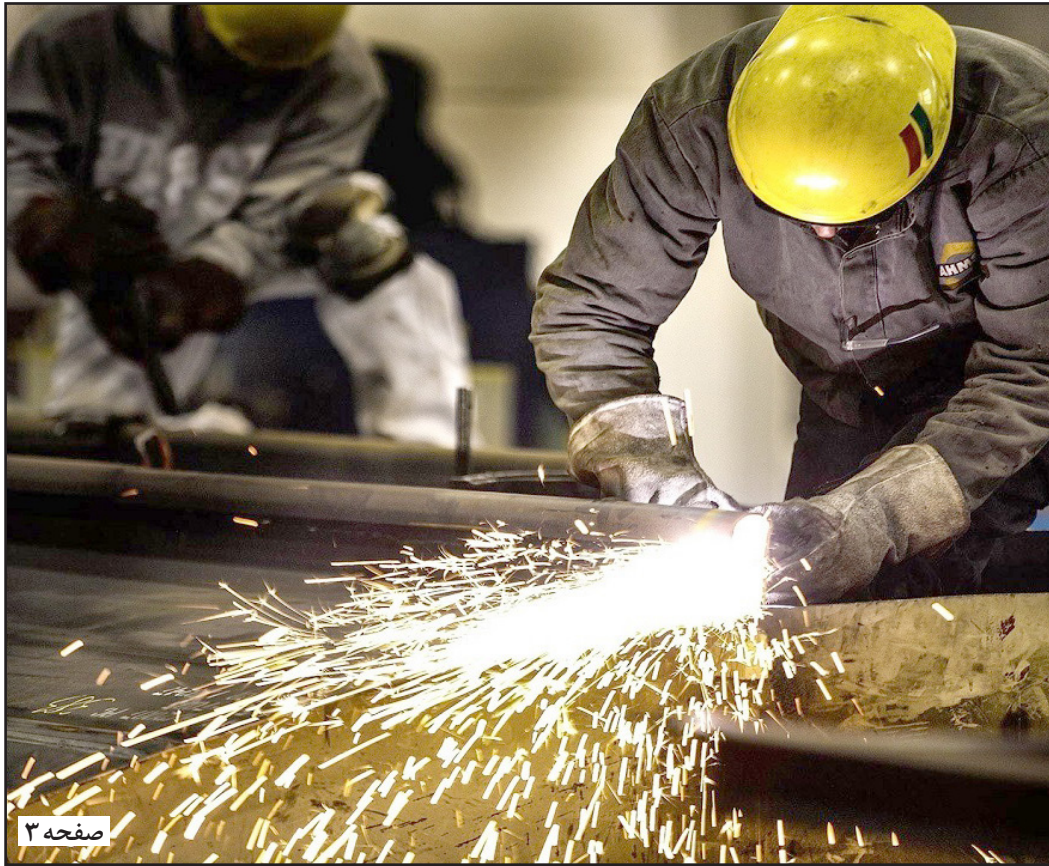

رشد تولید صنعتی بار دیگر منفی شد

روزگار ناخوش صنعت ایران

صفحه ۳

وزیر جهاد کشاورزی مطرح کرد:

بهره‌گیری از ظرفیت کارخانجات چغندر قند و نیشکر برای تولید شکر

وزیر جهاد کشاورزی بر ضرورت بهره‌گیری از ظرفیت کارخانجات چغندر و نیشکر برای رسیدن به خوداتکایی در تولید شکر تأکید کرد. «سیدجواد ساداتی نژاد» در نشست صمیمی با نمایندگان کارخانجات چغندر و نیشکر، با تأکید بر لزوم یکپارچه‌سازی تشکلهای و اتحادیه‌های کشاورزی، اظهار داشت: یکی از ضعف‌های حوزه کشاورزی تعدد تشکلهای است. وزیر جهاد کشاورزی افزود: این تعدد تشکل، قانونگذار و مجری قانون را دچار سردرگمی می‌کند و قدرت تصمیم‌گیری را در این بخش که با غذای مردم سر و کار دارد، کاهش می‌دهد.

ساداتی نژاد با اشاره به اینکه کارخانجات چغندر و نیشکر کشور دارای ظرفیت خوبی برای تولید و خوداتکایی در شکر هستند، تصریح کرد: ما باید از ظرفیت‌های حوزه کشاورزی به ویژه کارخانجات چغندر و نیشکر استفاده کنیم. در این نشست نمایندگان کارخانجات چغندر و نیشکر مشکلات، پیشنهادات

و نظرات خود را ارایه کردند. به گزارش ایرنا، براساس مصوبه شورای اقتصاد، قیمت هر کیلوگرم چغندر قند یک هزار و ۴۷۵ تومان تعیین شده در حالی که به گفته برخی کارشناسان بخش کشاورزی، قیمت واقعی این محصول با توجه به هزینه‌های تمام شده تولید، یک هزار و ۸۷۵ تومان است.

ساداتی نژاد در این نشست با بیان اینکه کارخانجات چغندر و نیشکر کشور دارای ظرفیت خوبی برای تولید و خوداتکایی در شکر هستند، تصریح کرد: ما باید از ظرفیت‌های حوزه کشاورزی به ویژه کارخانجات چغندر و نیشکر استفاده کنیم. در این نشست نمایندگان کارخانجات چغندر و نیشکر مشکلات، پیشنهادات

و نظرات خود را ارایه کردند. به گزارش ایرنا، براساس مصوبه شورای اقتصاد، قیمت هر کیلوگرم چغندر قند یک هزار و ۴۷۵ تومان تعیین شده در حالی که به گفته برخی کارشناسان بخش کشاورزی، قیمت واقعی این محصول با توجه به هزینه‌های تمام شده تولید، یک هزار و ۸۷۵ تومان است.

در صفحات دیگر می‌خوانید:

حداکثر قیمت شکر برای مصرف‌کننده ۱۶ هزار تومان است

سوددهی نیشکر علی‌رغم بحران هانشانگر مدیریت هماهنگ و کار تیمی همدلانه است

جزئیات بازار جهانی شکر زیر ذره‌بین

حاشیه‌ها بیشتر از متن شده‌اند

صفحه ۷

صفحه ۶

صفحه ۴

صفحه ۲

سرمقاله

آداب احترام به یک صنعت و تشکلهای | ابهمن دانایی

بدون چون و چرا باید قبول کنیم شرط کامیابی در هر کاری دانستن آداب و اصول آن کار است و اگر هر فرد، گروه و سازمانی تصویری برخلاف این داشته و بر همان اساس رفتار کند در نهایت کامیاب نخواهد شد. به‌طور مثال اگر فردی تصویری بدون دانستن آداب و تجربه و تخصص زراعت چغندر می‌تواند کشت و داشت و برداشت موفق داشته باشد به بیراهه خواهد زد. در سطحی بالاتر اگر یک مدیر مهم در بالاترین سازمان و تشکیلات مسؤول در کشاورزی نیز تصویری بدون رعایت آداب و همه جنبه‌های کار که در ایران یکی از پیچیده‌ترین کارها است موفق خواهد شد بدون تردید تصویری نادرستی دارد. یکی از آداب کامیابی در هر کاری این است که درجه و شدت اهمیت و ضرورت و فلسفه وجودی آن کار از سوی مدیرمسؤول شناخته شود. اگر هر فردی در ایران به هر دلیل مسؤولیت معاونت وزارت جهاد کشاورزی را برعهده گرفته است نیز از این قاعده مستثنی نیست و اگر می‌خواهد کارنامه با نمره‌های خوب داشته باشد باید بداند به چه جای مهمی آمده است.

ادامه در صفحه ۲

مشارکت در تدوین بودجه حق است نه انتظار

مهندس محمد پارسا
رئیس هیات مدیره
فدراسیون صادرات انرژی

بودجه سالانه در ایران و هر کشور دیگری مهم‌ترین سند مالی، اقتصادی و سیاسی است که از سوی نهادهای اصلی بودجه‌ریزی در دولت تهیه و پس از تدوین به مجلس قانونگذاری داده می‌شود. در لایحه بودجه سالانه، دولت‌ها سیاست‌های اقتصادی و سیاست‌های پولی و مالی و حتی تا اندازه‌ای چشم‌انداز سیاست خارجی کشور را لحاظ می‌کنند. بودجه‌های سالانه شاید در نگاه نخست شماری عدد و رقم باشند اما هر عدد به یک قلم از فعالیت‌های سیاسی یا فرهنگی و اجتماعی سنجان شده و سرنویشت یک‌ساله شهروندان و فعالان اقتصادی و صنعتی را دگرگون کرده و پایه‌ای برای دگرگون‌سازی‌های بعدی است. در کشورهای با دموکراسی قدیمی و نهادینه‌شده، تدوین لایحه بودجه از سوی دولت کار پیچیده‌ای است و ذی‌نفعان در این مقوله با جدیت کامل و با استفاده از نیروی قانونی و مدنی هر رقم را دنبال می‌کنند تا ببینند سود و زیان آن برای خودشان و سطح کلان چیست. در این دسته از کشورها که احزاب گوناگون و رسانه‌های نیرومند و نهادهای صنفی مثل نهادهای کارفرمایی، نهادهای کارگری و اتحادیه‌ها حضور جدی دارند در هر گام از تهیه بودجه و در هر تصمیم دولت واکاوی دقیق صورت می‌پذیرد. در ایران نیز به دلیل رقابت‌های سیاسی که در سال‌های پیش از وضعیت بهتری برخوردار بود رصد بودجه با جدیت بیشتر انجام می‌شد.

ادامه در صفحه ۲

آداب احترام به یک صنعت و تشکل‌ها

ادامه از صفحه اول

احترام به صنعت قند و شکر

همان‌طور که در بالا با اعداد و ارقام آمارهای رسمی یاد آور شدیم زراعت مرتبط با تولید شکر و نیز محصولات متعدّد و مهمی که جز قند و شکر تولید می‌کند انکارناشدنی است و مدیران بخش کشاورزی به عنوان متولیان و سیاست‌گذاران اصلی تولید محصولات زراعی باید به این مسأله آگاهی کامل داشته باشند. یکی از پیامدهای این آگاهی درست از اهمیت صنعت قند و شکر، ادای احترام به این فعالیت و داشتن نگاه ویژه به مسائل آن است. واقعیت این است که مدیران دولتی به رغم دانش و تخصصی که در مدیریت دارند و شاید در بخش زراعت نیز دارای شناخت باشند اما بدبختی است به این دلیل که مدت مدیریت آنها با آمد و شد دولت‌ها عمر طولانی ندارد و نیز به این دلیل که باید با سیاست‌های کلان اقتصادی دولت نیز سازگار باشند و همچنین به این دلیل که در متن و بطن کار قرار ندارند به نسبت مدیرانی که سابقه و کارنامه طولانی‌تر و مستقیم‌تر در اقتصاد و صنعت شکر دارند باید از تجربه بخش مدیریتی موجود در متن کار استفاده بهینه کنند. استفاده از تجربه و دانش مدیرانی که هر کدام چند دهه از نزدیک با همه جزئیات و ریز و درشت زراعت و صنعت قند و شکر آگاه هستند یک ضرورت است. تجربه نشان می‌دهد در دولت نهم و دهم ارتباط و تعامل مدیران دولتی با مدیران صنعت قند کاهش یافت و حتی در دوره‌ای به تخلف کشیده شد و نتیجه آن سقوط تولید شکر به ۵۰۰ هزار تن و واردات ۲٫۵ میلیون تن در سال ۱۳۸۵ شد. از سوی دیگر افزایش تعامل و همکاری مدیران دولت یازدهم با مجموعه مدیران صنعت به افزایش تولید و رکورد شکنی تولید شکر منجر شد.

تعامل همیشه مفید است

تعامل و ارتباطات میان آدمیان و سازمان‌ها در هر سطحی و برای هر فعالیتی به گفت‌وگو منجر شده و این گفت‌وگوها به درک متقابل از نیازها و توانمندی‌های دوطرف گفت‌وگو منجر شده و نیروها برهم فزاینده خواهد شد. انجمن صنعتی کارخانه‌های قند و شکر در همه عمر بیش از نیم‌قرن خود و در همه دوره‌ها نشان داده است برای اینکه اقتصاد کشاورزی به روزهای خوش برسد همواره با دولت‌های گوناگون جدای از اینکه دارای کدام گرایش سیاسی - جناحی هستند برای اعتدالی صنعت قند تعامل را در صدر فعالیت‌های خود قرار داده‌اند. به گواه همین نشریه شکر در شروع فعالیت دولت یازدهم و وزیر محترم جهاد کشاورزی نیز آمادگی خود را برای همکاری با دولت به ویژه بخش کشاورزی اعلام کرده و اکنون نیز این را از راهبردهای انجمن می‌دانیم. به همین دلیل است که برای بیان برخی واقعیت‌های صنعت قند و شکر از چند هفته پیش درخواست دیداری از نزدیک با معاون توسعه

واقعیت این است که بخش زراعی در ایران با تولید محصولات بسیار با اهمیت مثل گندم، برنج، چغندر و نیشکر، حبوبات، سایر محصولات نقش غیرقابل انکار در ایجاد امنیت غذایی و در نتیجه امنیت ملی دارد. آمارهای در دسترس نشان می‌دهد در سال زراعی گذشته بخش زراعت ۹۲ میلیون تن محصول ارزشمند برای ایران تولید کرده است که اگر این میزان تولید داخلی نبود شرایط کشور به ترازوی می‌رسید. ارزش امنیت اقتصادی و ملی به اندازه‌ای است که تولید این میزان محصول زراعی را یک فعالیت با درجه بالایی اهمیت می‌داند.

سه‌م ۱۴ درصدی زراعت مرتبط با شکر

آمارهای آرایه شده از سوی وزارت جهاد کشاورزی در رابطه با وضعیت زراعت در سال ۹۹ که در مرداد ماه امسال منتشر شده است نشان می‌دهد سه‌م چغندر قند و نیشکر از ۹۲ میلیون تن محصول زراعی در سال یادشده برابر با ۱۳/۳ میلیون تن است. یک محاسبه ساده نشان می‌دهد سه‌م این بخش معادل ۱۴ درصد کل محصولات زراعی بوده است. این میزان تولید و سه‌م بالای آن در تولید زراعی نشان از اهمیت بالایی زراعت مرتبط با قند و شکر است که انکارناشدنی است. از سوی دیگر از این میزان برداشت چغندر قند و نیشکر رقمی معادل ۱٫۶ میلیون تن فقط و فقط شکر تولید شده است. با توجه به قیمت جهانی هر کیلو شکر وارداتی که در حال حاضر حدود ۱۷ هزار تومان است که با احتساب هر دلار در بازار آزاد معادل ۲۹ هزار تومان بازم به بیشتر از نیم دلار برای هر کیلو و ۵۰۰ دلار برای هر تن است تولید ۱٫۶ میلیون شکر به معنای جلوگیری از خروج ۸۰۰ میلیون دلار ارز در این وانفوسای کمیود ارز است. علاوه بر این، این میزان تولید داخلی بدون هیاوه و در کمال آرامش و سازگاری تاریخی کارخانه‌ها با کشاورزان به دست آمده است. اکنون با استفاده از این میزان تولید است که قیمت هر کیلو شکر در بازار داخلی دست‌کم ۴۰۰۰ تومان ارزان‌تر از شکر وارداتی است و بازار نیز التهاب ندارد. همه اینها نشان می‌دهد که صنعت قدیمی و اصیل قند و شکر در بخش زراعت و نیز در بخش تولید صنعتی دارای اهمیت قابل اعتنائی است.

بازرگانی وزارتخانه مذکور داشتیم اما متأسفانه با در بسته و دژ محکم دفترشان مواجه شده‌ایم. انتظار مدیران صنعت قند و شکر این بود که با توجه به سخنان چند باره وزیر محترم که گفته است در هر بخش تصمیمی بخواهد بگیرد با تشکل‌های آن بخش هماهنگ شده و نظرات آنها را در تصمیم‌سازی‌ها لحاظ خواهد کرد، این درخواست‌ها تا امروز پذیرفته می‌شد. واقعیت این است که تصمیم‌گیری در ارتباط با تولیدات زراعی و صنعتی از پشت درهای بسته میسر نیست. در انتظار گذاردن بیش از سه هفته‌ای نمایندگان یک صنعت بزرگ با بیش از ۵۰ هزار نفر کشاورز چغندرکار برای دیداری نیم‌ساعته برخلاف شعارهای دولت برای گفت‌وگوهای رودررو با اصحاب صنایع است. مدیران جدید دولت سیزدهم باید باور کنند که بدون مشورت و همراهی تولیدکنندگان راه به جایی نخواهند برد. دیدارهای سازنده و روشن‌گرانه مدیران وزارت جهاد کشاورزی است با مدیران تشکل‌های مهم و قدیمی برای تبادل نظر و درک بیشتر و تفاهم افزون‌تر و استفاده کارآمد از تجربه و دانش تشکل‌های تخصصی در هر فعالیت از اصلی‌ترین کارهای معاونت‌های وزارتخانه‌های تولیدی از جمله وزارت جهاد کشاورزی است. با توجه به اینکه اطلاع داریم گلایه از برخی معاونت‌ها از سوی تشکل‌های دیگر نیز علنی می‌شود از وزیر محترم جهاد کشاورزی می‌خواهیم به عهد و سخنان خویش وفادار باشند و راه ارتباط با تشکل‌ها را باز کنند و از معاونان بخواهند به جای اینکه از گفت‌وگو با تشکل‌ها اجتناب کنند از آمادگی تشکل‌ها برای انتقال تجربه و نیز طرح مسائل در فاصله‌های معین استقبال کنند. مطمئن باشید هرگز از گفت‌وگو با تشکل‌های مدنی آسیبی به شما نمی‌رسد که هیچ، بلکه بیشترین فایده‌ها نصیب دولت خواهد شد. امید است رفتار مدنی و احترام واقعی به تشکل‌گرایی که بارها از سوی وزیر محترم بر زبان آورده شده است در همه بخش‌های وزارتخانه و نیز معاونان وزارتخانه جاری و ساری شود.

حاشیه‌ها بیشتر از متن شده‌اند

اقتصاد واقعی در کما

دهه به‌طور میانگین صفر شده و رفاه مادی جامعه افزایش نیافت است. در دهه ۱۳۹۰ حاشیه‌هایی که باید به کمک بخش واقعی اقتصاد بیایند پررنگ‌تر از متن اقتصاد شده‌اند و به همین دلیل است که شاهد منفی شدن رشد سرمایه‌گذاری در ایران هستیم.

حاشیه‌ای به نام قیمت‌گذاری دستوری

آنچه در اقتصاد متن به حساب می‌آید و اصل داستان اقتصاد بر آن استوار شده است آزادی دادوستد کالا، خدمات و منابع مالی و سرمایه‌ای بین بنگاه‌ها با هم و نیز بین نیروی انسانی با بنگاه‌ها است. شاید در برخی دوره‌های کوتاه‌مدت و برای محصولات ویژه در وضعیت‌های نادر دولت‌ها به عنوان حاشیه‌ای بر متن بخواهند قیمت‌ها را کنترل کنند تا تنگنا برطرف شده و متن اقتصاد دوباره پیروز صحنه اقتصاد شود. در ایران اما از نیمه دوم دهه ۱۳۵۰ تا امروز شاهد بوده‌ایم حاشیه بر متن پیروز شده است و دولت‌های گوناگون به بهانه تنظیم بازار کالاها و تثبیت قیمت‌ها انواع سازمان‌های نظارتی را بر اصل اقتصاد ترجیح داده و با استفاده از روش‌های منسوخ خواسته‌اند بازارها را کنترل کنند. به این ترتیب شده است که بازار کالاها، خدمات و بازار پول و سرمایه و ارز در اقتصاد ایران با آشفتگی تاریخی روبه‌رو است. بررسی این داستان ناراحت‌کننده به ویژه در صنعت قند و در فعالیت‌های مشابه در این

هر پدیده اجتماعی، سیاسی یا اقتصادی در هنگامه زاده و بالنده شدن متن‌هایی از پیش اندیشیده‌اند که به مرور زمان شکل و ماهیت پیدا می‌کنند. این متن‌ها ممکن است بعد از بالنده و نهادینه شدن پدیده‌ها و ناگهانی پیدا شوند اما آنها نیز به مرور زمان ثابت می‌مانند. فعالیت‌های اقتصادی در جامعه‌ها و از سوی گروه‌های گوناگون و نیز آدمیان براساس همین متن‌ها استوار شده و رشد و توسعه را تجربه می‌کنند. بدیهی است که هر متنی در هر بخشی از زندگی اجتماعی با حاشیه‌هایی همراه است که البته در ذات متن‌ها نیستند و باید با استفاده از آمادگی‌های ذهنی و نیز راهبردهای قانونی از حاشیه‌های هر متنی کاسته شده و متن‌ها نیرومندتر شوند. شوربختانه در ایران به دلایل گوناگون تاریخی در هر بستری از امور اجتماعی و نیز سیاسی و اقتصادی و هر فعالیت استوار شده بر این واقعیت‌ها و متن‌ها گسترده‌گی، شدت و ژرفای حاشیه‌ها به اندازه‌ای می‌شوند که متن‌ها را از یادها برده و گروه‌های انسانی و نیز سیاست‌گذاران و همچنین مدیران بنگاه‌ها و شهروندان عادی را به بیراهه می‌کشاند. در چنین وضعیتی است که جای اصل و فرع مباحث تغییر پیدا می‌کنند و همه فعالیت‌های اقتصادی به معضل و مسائل حل‌ناشده تبدیل می‌شوند.

رشد تولید صنعتی بار دیگر منفی شد

روزگار ناخوش صنعت ایران

صنعت ایران در همین وضعیت نامساعد فعلی بیشترین سهم را در تولید ناخالص داخلی دارد و بیشترین اشتغال پایدار را در همین بخش می توان جستجو کرد. با این همه صنعت ایران با تأثیرپذیری از بی ثباتی اقتصادی و بی ثباتی در بازارهای مالی و سرمایه های در بدترین وضعیت به سر می برد. در حالی که دست کم دو دهه است صنعت ایران از نوسازی تکنولوژیک دنیا عقب مانده است و در صورت زندگی اقتصادی عادی و ورود واردات بخش اصلی این صنعت یعنی خودروسازی ها، صنعت فولاد و صنایع لوازم خانگی که بارانتهای پیدا و پنهان سرپا مانده اند نیز با شتاب به روزهای زوال می رسند، این روزها تولید صنعتی از داخل نیز آسیب جدی می بیند. کاهش قدرت خرید شهروندان به دلیل تورم بالای مصرف کننده و نیز تورم ۸۲ درصدی تولید صنعتی این بخش از فعالیت های اقتصادی با روزگار نامناسبی زندگی می کنند. از سوی دیگر قیمت گذاری دستوری بار دیگر در دستور کار قرار گرفته است و کمبود انرژی مثل برق در تابستان و گاز در زمستان شرایط را سخت کرده است. تازه ترین گزارش پژوهشکده پولی و بانکی از تحولات آبان ماه امسال نشان می دهد هشتمین ماه سال جاری نیز شاخص تولید صنعتی شرکت های بورسی نسبت به مدت مشابه سال گذشته رشد منفی ۱/۱ درصدی را ثبت کرده و رشد منفی تولید صنایع فلزات اساسی بیشترین سهم را در ماندگاری رشد منفی شاخص تولید صنعتی در آبان ماه داشته است. پژوهشکده پولی و بانکی کشور، ماهانه وضعیت تولید شرکت های صنعتی از ابعاد مختلفی چون شاخص تولید صنعتی ماهانه، تحلیل موجودی انبار، محدودیت مالی و رشد صنعت، سودآوری و... بررسی می کند که طبق آن شاخص تولید صنعتی شرکت های بورسی در آبان ماه امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱،۱ درصد کاهش داشته و گرچه رشد منفی تولید صنایع فلزات اساسی بیشترین سهم را در ماندگاری رشد منفی شاخص تولید صنعتی در آبان ماه داشته است اما در مجموع از ۱۳ صنعت بورسی رشد تولید پنج صنعت دیگر نیز در دو ماه اخیر منفی بوده که نشان دهنده این است که نامطلوب بودن وضعیت تولید محدود به یک صنعت نیست. در بین صنایع، شرکت های صادراتی، تولیدکننده های کالاهای واسطه ای و سرمایه ای رشد منفی داشته اند و شرکت های واردات محور و تولیدکننده کالاهای مصرفی رشد مثبت را تجربه کرده اند. البته با توجه به افزایش شاخص موجودی انبار در مهر و آبان و کاهش تولید در این دو ماه، می توان اینگونه برداشت کرد که کاهش در تقاضا برای محصولات صنعتی منجر به کاهش فروش در صنایع شده است و در نتیجه آن صنایع تولید خود را کاهش داده اند. در بخش دیگری از این گزارش پژوهشکده پولی و بانکی از آنجا که تغییرات در موجودی انبار محصولات، علاوه بر اینکه تحلیل بهتری

از علت تغییرات تولید صنعت مربوطه آرایه می دهد، چون شهادی از وضعیت بازار و تقاضا نیز آرایه می کند تا از این طریق بتوان به پیش بینی روند آتی تولید پرداخت، به سراغ تحلیل موجودی انبار شرکت های صنعتی رفته است. تحلیل موجودی انبار صنایع نشان می دهد که یک درصد از تولید صنعتی آبان ماه به موجودی انبار اضافه شده و در سه ماهه اخیر نیز به طور متوسط ۰/۵ درصد از تولید به موجودی انبار اضافه شده است. جزئیات این تحلیل بیانگر این است که صنعت محصولات شیمیایی در دو ماه اخیر افزایش قابل توجه در موجودی انبار داشته و با توجه به رشد تولید نزدیک به صفر در این صنعت، می توان گفت که فروش شرکت های این صنعت در ماه اخیر نسبت به مدت مشابه کاهش داشته است. البته با توجه به اینکه در فصول سرما معمولاً محدودیت هایی برای تأمین خوراک پتروشیمی ها تعیین می شود، این افزایش در موجودی انبار در این صنعت می تواند استراتژیک و در راستای تأمین کمبود تولید دوره های آتی باشد.

تأثیر محدودیت های مالی بر تولید صنایع

در بخش دیگری از این گزارش، برای بررسی تأثیر محدودیت های مالی بر روند تولید شرکت های صنعتی آنها به دو دسته شرکت های با محدودیت مالی شدید و کم تقسیم شده اند که از خردادماه تا آبان ماه نیز محدودیت مالی عامل تفاوت معنی دار در رشد تولید بین شرکت ها نبوده و تغییرات رشد تولید شرکت ها در هر دو گروه (دارای محدودیت مالی شدید و کم) بسیار نزدیک به هم و در یک راستا بوده است. علاوه بر این، بررسی صورت های مالی شش ماهه شرکت ها نشان می دهد که در بین صنایع مهم مانند صنایع فولاد، شرکت های خودروسازی و ساخت قطعات بدترین وضعیت را از نظر سودآوری دارند؛ به صورتی که تنها صنعتی هست که جمع سود خالص شرکت های آن منفی می شود. البته با توجه به کاهش زبان تجمیعی صنعت و کاهش تعداد شرکت های زیان ده در فصل اخیر نسبت به مدت مشابه سال قبل به نظر می رسد روند سودآوری این صنعت بهتر شده است. صنعت محصولات غذایی و محصولات دارویی نیز به ترتیب بدترین وضعیت سودآوری را در سال جاری داشتند، به طوری که ارزش حقیقی سود آنها در شش ماهه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش داشته و منفی ۱۶ درصد و صفر درصد بوده است (سود اسمی کمتر از تورم رشد کرده است) و تعداد شرکت های زیان ده آنها نیز افزایش داشته است. این کاهش سود حقیقی می تواند به دلیل قیمت گذاری دولتی و غیربازاری در کالاهای ضروری باشد و در طرف مقابل، صنعت فلزات اساسی و محصولات شیمیایی با رشد اسمی سود بالای ۱۰۰ درصد جزو سودآورترین صنایع بودند.

مشارکت در تدوین بودجه حق است نه انتظار

ادامه از صفحه اول

در دوره هایی که اکثریت مجلس در اختیار یک جناح سیاسی و قوه مجریه در اختیار جناح سیاسی دیگر بود رصد لایحه بودجه با شدت بیشتری انجام می شد. به نظر می رسد در شرایط امروز که مجلس و دولت از یک جناح سیاسی هستند شاید این رصد جدی با سستی هایی روبرو شود. به نظر می رسد وضعیت نامساعد اقتصاد کلان ایران به دلیل ادامه تحریم ها و سیاست های اقتصادی هنوز تشریح نشده. دولت سیزدهم، کار بودجه ریزی را برای سازمان برنامه و بودجه که حالا سکندار تازه ای پیدا کرده، دشوارتر از همیشه کرده است.

واقعیت این است که در تهیه لایحه بودجه سالانه در سال ها و دوره های پیشین نیز هرگز به بخش خصوصی توجهی نمی شد و حالا در این وضعیت نو به نظر می رسد دولت سیزدهم در شرایط سخت شاید اصولاً نیازی به مشارکت بخش خصوصی در تصمیم سازی و تصمیم گیری لایحه بودجه نمی بیند. اما این رفتار از سوی دولت و مجلس تهدیدهای ناشناسی برای تهیه و تدوین کارآمد بودجه ۱۴۰۱ در سطوح خانواده، بنگاه و سطح کلان و برخی فعالیت های مهم مثل تولید صنعتی، صادرات دارد و میزان فشار بر فعالان اقتصادی مثل پیش بینی دریافت مالیات از بخش خصوصی و چگونگی تخصیص ارز یا سیاست برگشت ارز صادراتی یا تعیین قیمت پایه ارز خواهد داشت.

نگاهی به آنچه تاکنون از سوی بالاترین مقام بودجه ریزی کشور یعنی رییس سازمان برنامه و بودجه بیان شده نشان می دهد راهبردها و هدف های کلانی برای لایحه بودجه لحاظ شده و بر اساس همان راهبردها قرار است اقدام خرج یا دخل دولت در سال ۱۴۰۱ دیده و بسته شود. به طور مثال رییس سازمان برنامه و بودجه باور دارد که با این لایحه به سوی رشد هشت درصدی تولید ناخالص داخلی حرکت می کنیم یا اینکه قرار است سهم هر بخش از فعالیت های اقتصادی در رشد هشت درصدی و سهم هر استان از رشد مورد نظر مشخص و توزیع اعتبارات به استان ها واگذار شود. اگرچه هر کدام از این راهبردها و هدف های کلان در جای خود مفید خواهد بود اما واقعیت این است که دولت سیزدهم و سازمان برنامه و بودجه تا اینجای کار هرگز درباره راهبردها و هدف های پنهان و پیدا در لایحه بودجه با بخش خصوصی و به ویژه تشکل های کارفرمایی مشورت نکرده و مشارکت این تشکل ها در تدوین لایحه بودجه ۱۴۰۱ بسیار کم رنگ است. نگارنده به عنوان ریاست یکی از بزرگ ترین تشکل های صادراتی از دولت سیزدهم درخواست دارم قبل از نهایی کردن لایحه و پیش از ارسال آن به مجلس با نهادهای مدنی کارفرمایی به ویژه تشکل هایی که در امر صادرات اصلی ترین کالاهای ایران یعنی انرژی فعال هستند و تجربه بالایی در این مقوله دارند مشورت کرده و امکان مشارکت واقعی فراهم شود.

فعالان بخش صادرات از نیک و بد روزگار و بازارهای صادراتی ایران اطلاعات تحلیلی دارند و در صورت مشارکت در تدوین لایحه بودجه می توانند برخی از بند و سدهای پیش رو را نشان دهند. یادمان باشد مشارکت در تهیه بودجه سالانه کشور که تغییرات قابل اعتنا در سرنوشت کسب و کارها در ابعاد گوناگون پدیدار خواهد کرد حق تشکل های غیردولتی است و دولت نباید این حق را نبیند و فقط به این اکتفا کند که بخش خصوصی انتظاراتی دارد که آنها را لحاظ می کنیم.

دهه های تازه سپری شده نشان می دهد هنگامی که حاشیه بر متن غلبه می کند چرخ های اقتصاد به سختی می چرخند و فعالیت های اقتصادی به بیراهه کشیده می شود.

حاشیه های صنعت قند و شکر

با توجه به نکات نگاشته شده در بالا و نیز با توجه به رخداد های پیدا و پنهان در صنعت قند و شکر و صنایع مشابه می توان فهرستی طولانی از پیروزی متن بر حاشیه در این صنعت قدیمی ردیف کرد و نشان داد چگونه در دوره هایی به دلیل عجیب این صنعت با در دسرهای واقعی مواجه شده است و هنوز نیز مدیران این بخش مهم از فعالیت های اقتصادی باید هر روزی که به محل کار خود می روند بیشترین وقت را برای کاهش حاشیه ها بگذارند و فرصت کمتری دارند تا به متن کار خود بپردازند. به طور مثال می توان به مسأله تعیین قیمت چغندر قند که مواد اولیه کارخانه های تولید شکر است اشاره کرد. نهاد مدنی انجمن صنفی کارخانه های قند و شکر هر سال و به ویژه در سال هایی که دولت ها تغییر می کنند و نیروهای تازه به مناصب تصمیم گیری می رسند درباره اینکه قیمت چغندر قند اگر چقدر باشد برای کارخانه ها و به ویژه تولید کنندگان چغندر قند صرفه اقتصادی دارد باید وقت بگذارند و یک مسأله ساده برخی اوقات به جایی منتهی می شود که چغندر کاران را به کشت محصولات دیگر متقاعد می کند. از سوی دیگر حاشیه ای به اسم زمان اعلام چغندر قیمت برای قیمت یا خرید تضمینی نیز که باید در سر وقت و پیش از انتخاب نوع کشت انجام شود کار را دشوار کرده است. یک حاشیه مهم دیگر در این باره تنظیم بازار با استفاده از اهرم واردات و نیز نوع نرخ ارز تخصیص داده شده است که سال های

طولانی راه را بر حرکت بالنده صنعت قند و شکر بسته است. مدیران بازرگانی به دلایل گوناگون می خواهند با واردات بیشتر شکر بازار را کنترل کنند و یادشان می رود واردات حاشیه ای بر متن است که همان تولید داخل است. مصیبت هایی که در دهه های تازه سپری شده از غلبه متن بر حاشیه کشیده است را می توان با هم ادامه داد اما برای جلوگیری از طولانی شدن بحث این را ادامه نمی دهیم.

متن را پررنگ کنیم و حاشیه را کم رنگ

اقتصاد قند و شکر از سیاست گذاری های کلان اقتصاد تأثیر می پذیرد و اگر در اقتصاد ایران بخش های غیر از اقتصاد واقعی پرچم دار باشند همه بخش های اقتصاد از جمله صنعت قند و شکر آسیب می بینند. هنگامی که تورم تولیدکننده در ایران از مرز ۸۰ درصد عبور می کند این یک اصل است و متن اصلی به حساب می آید و باید اجازه داد فعالیت ها نیز با این روند کار خود را ادامه دهند. در صورتی که سرچشمه ها و موتور توسعه تورم را نمی توانیم مهار کنیم فشار بر روی تولیدکننده برای تثبیت قیمت همان پررنگ تر شدن حاشیه بر متن است. نهاد دولت و سایر نهادهای رسمی قدرتی به اندازه کوه در برابر قدرت بنگاه ها دارند و آن نهادها باید راه های کنترل تورم را بیابند. البته در بسیاری از کشورها این درد بزرگ را درمان کرده اند و دولت ایران نیز باید از داروهای مؤثر تجربه شده برای درمان این درد استفاده کند. در این صورت است که بخش واقعی اقتصاد از یخزدگی بیرون می آید و با رشد سرمایه گذاری از منابع گوناگون رشد را تجربه می کند. صنعت قند و شکر این قدرت و توانایی را دارد که اگر حاشیه های آن را کم رنگ کنیم به درجه بالایی از خوداتکالی برسند و از خروج ارزهای گرانبهای کشور جلوگیری کنند.

جزئیات بازار جهانی شکر زیر ذره بین

پیش بینی درباره اقتصاد شکر با توجه به همه محدودیت ها و نیز با توجه به تغییرات اقتصادی در کشورهای اصلی تولید کننده و نیز کشورهای بزرگ وارد کننده کار آسانی نیست اما یک ضرورت است که راه را برای پژوهش های کارشناسانه از سوی نشریه های تخصصی هموار می کند. کارشناسان نشریه بین المللی شکر و شیرین کننده ها به مثابه یک نشریه تخصصی در اقتصاد شکر با دهه ها سابقه فعالیت پژوهشی، دو سال پیش با توجه به نیاز بازار جهانی به پیش بینی ها پژوهشی انجام داد تا وضعیت شکر تا نیمه اول دهه حاضر را بررسی کند. این بررسی انجام شده از سوی معاونت طرح و برنامه شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی در کانون توجه قرار گرفت و به فارسی برگردانده شد.

یادآوری ضروری

چالش برانگیزترین بخش از هر چشم انداز، پیش بینی واکنش تولید به تغییر شرایط بازار است. این مشکل برای کالاهای کشاورزی بیشتر است چرا که میزان تولید به طور جدی به رویدادهای آب و هوایی وابسته بوده و پیش بینی این حوادث به واسطه ماهیت آنها غیر ممکن است. مهم تر از آن، تولید کنندگان محصولات کشاورزی با تأخیر زمانی مشخص، نسبت به سیگنال های بازار واکنش نشان می دهند. در خصوص گیاهان قندی، به راحتی می توان یک دوره ۱۲ تا ۲۴ ماه از زمان اتخاذ تصمیم برای کاشت تا برداشت محصول را در نظر گرفت. علاوه بر این فرآوردی مقادیر اضافی نیشکر یا چغندر قند، سرمایه گذاری های اضافی در زربساخت ها ضروری است. مثل همیشه، یادآور می شود که تمام ارقام تولید بر حسب ارزش خام است که می توان با ضرب ۰،۹۲، آن را به ارزش سفید تبدیل کرد.

آسیا در صدر

با وجودی که در قاره آمریکا برزیل یکی از بزرگترین تولید کنندگان شکر است و نیز در کشورهای عضو اتحادیه اروپا، از قاره آمریکا تولید کننده های بزرگ شکر به حساب می آیند و سهم مهمی در اقتصاد شکر دارند اما پیش بینی کارشناسان نشریه بین المللی شکر و شیرین کننده ها این است که «از نظر قاره ای، انتظار می رود آسیا همچنان در جایگاه بزرگترین تولید کننده شکر جهان باقی بماند. به نظر می رسد تولید شکر این قاره در سال ۲۰۲۴-۲۵ به ۸۳،۷ میلیون تن برسد که از رقم ۷۸ میلیون تن سال ۲۰۱۸-۱۹ بیشتر است. پیش بینی می شود هند و تایلند جایگاه خود را به عنوان اصلی ترین تولید کننده شکر در منطقه حفظ نمایند. «در پیش بینی این نشریه تأکید شده است.»

تخمین زده می شود تولید شکر آمریکای جنوبی در سال ۲۰۲۴-۲۵ به ۴۴،۱ میلیون تن برسد که ۸،۶ میلیون تن بیشتر

کشت چغندر در سال ۲۰۱۸-۱۹، تقریباً بدون تغییر بود اما شرایط نامساعد آب و هوایی باعث کاهش چشمگیر تولید در اروپا شد. با این حال، ذخایر انبوه شکر باقیمانده از برداشت قبلی بفروش رفتند و تولید کنندگان اتحادیه اروپا به منظور کاهش فشارها از روی بازار داخلی، اقدام به صادرات شکر همراه با ضرر به بازار جهانی نمودند. در نتیجه، بسیاری از تولید کنندگان شکر اروپا، از جمله سود زوکر و نوردزوک آلمانی، و تروس و اتحادیه کریستال فرانسوی، به دلیل کاهش قیمت ها در یک بازار حاوی مازاد عرضه، زیان های قابل توجهی را متحمل شدند. این امر باعث اعلام تعطیلی کارخانه های برخی از تولید کنندگان شد. سودزوک و اتحادیه کریستال اعلام کردند فعالیت شش کارخانه شکر خود در مناطق مختلف فرانسه، آلمان و لهستان را متوقف خواهند کرد.

پیش بینی می کنیم اتحادیه اروپا در زمانی که قیمت های شکر جهانی بالا است به تولید بیش از نیازهای خود ادامه داده و عرضه مازادش را صادرات خواهد کرد و با کاهش قیمت ها، تولید اتحادیه اروپا به سطح مصرف داخلی خود نزدیک شود. با این حال انتظار نداریم تولید کنندگان این اتحادیه، رکورد قابل توجه تولید سال ۲۰۱۷-۱۸ خود را تجربه کنند، درس سختی که در اولین سال های لغو سهمیه های تولید آموختند نشان داد که رقابت در بازار جهانی چقدر دشوار است.

داستان شکر چغندری

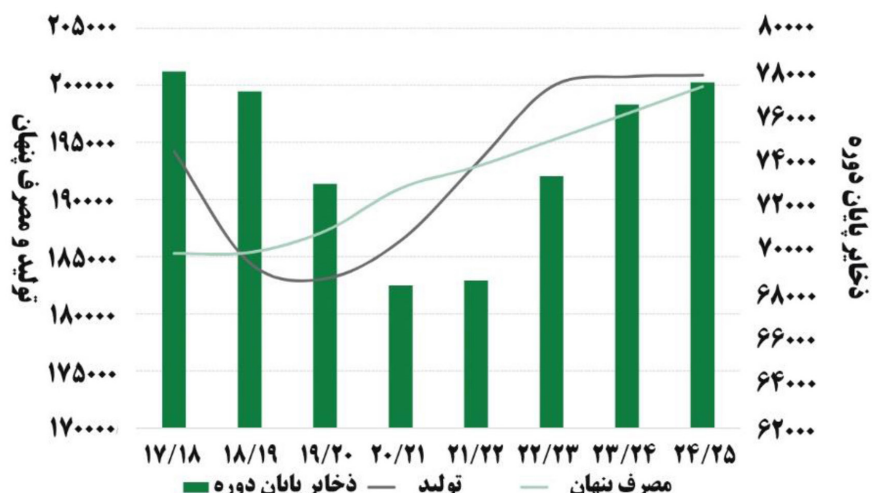
ایالات متحده و مکزیک، یک قرارداد دوجانبه تجارت شکر دارند که ثبات را در بازار به ارمغان می آورد. در شرایط فعلی، سیاست شکر ایالات متحده پایدار و توانا در مقابله با بی ثباتی بازار به نظر می رسد. بنابراین انتظار می رود تولید این کشورها بر اساس روند گذشته افزایش یابد. لازم است فاکتورهای ممکن برای به خطر انداختن این ثبات را نیز در ذهن داشته باشیم. عامل نخست، موضوع محصولات اصلاح شده ژنتیکی است. اگرچه بر اساس استاندارد ملی شفاف سازی بیومهندسی مواد غذایی که در اواخر سال ۲۰۱۸ منتشر شد، مقرر شد تا شکر چغندری (که بیشتر از چغندرهای اصلاح شده ژنتیکی تولید می شود) را مشابه شکر نیشکری (غیر اصلاح شده ژنتیکی) بشناسد اما مصرف کنندگان همچنان طرفدار دومی هستند. این مسئله منجر به تخفیف مداوم ۲ سنت در هر بوش برای شکر چغندری در مقابل شکر نیشکری شد. اما در حال حاضر، این تخفیف به ابزاری مؤثر برای تعادل در بازار داخلی تبدیل شده است. موضوع دوم، گرایشات اخیر مصرف، شرکت های مواد غذایی را وادار به کاهش محتوای شکر محصولات خود می کند. بنابراین ممکن است روند رشد مصرف شیرین کننده ها در آینده کاهش یابد و این امر مستلزم کاهش تدریجی رشد تولید شکر نیز خواهد بود.

از سال ۲۰۱۸-۱۹ است. پیش بینی می شود برزیل همچنان عامل اصلی تولید در این منطقه باشد. همچنین کارشناسان با توجه به روندهای پیشین به این نتیجه رسیده اند که «تخمین زده می شود که تولید شکر در آمریکای شمالی و مرکزی به سختی از ۲۳،۲ میلیون تن سال ۲۰۱۹-۲۰ به ۲۵،۳ میلیون تن در سال ۲۵-۲۴ تغییر کند زیرا انتظار می رود بیشتر کشورها، تولید خود را به طور نسبتاً کمی افزایش دهند.» بزرگترین تولید کننده این منطقه، ایالات متحده و پس از آن، مکزیک و گواتمالا قرار دارند. اما آفریقا نیز تولید کنندگان بزرگی در مقیاس خود دارد. کارشناسان نشریه تخصصی شکر می نویسند: «پیش بینی می شود تولید شکر آفریقا در سال ۲۵-۲۴ به رقم ۱۴،۱ میلیون تن برسد که از ۱۲،۵ میلیون تن در سال ۲۰۱۸-۱۹ بیشتر است. اگرچه برنامه احداث چندین پروژه جدید اعلام شده است لیکن فرض کردیم که این پروژه ها با تأخیر به اتمام برسد اما سرانجام، ظرفیت های اضافی فرآوری و افزایش سطح زیر کشت محصول منجر به افزایش تولید خواهد شد.»

رقابت سخت حتی برای اروپا

اتحادیه اروپا با لغو سهمیه های تولید از اول اکتبر ۲۰۱۷، وارد دوره جدیدی شد. در حال حاضر و پس از سال ۱۹۶۸، تولید کنندگان داخلی برای اولین بار از هر گونه محدودیت بازاریابی شکر آزاد شده اند. در نتیجه، کشاورزان این اتحادیه، سطح زیر کشت چغندر خود در سال ۲۰۱۷-۱۸ را در حدود ۱۶ درصد افزایش دادند و شرایط خوب آب و هوایی نیز منجر به افزایش بیشتر تولید گردید. سطح زیر

پیش بینی عرضه و تقاضای جهانی (هزار تن، اکتبر/سپتامبر)

رکوردهای دست نیافتنی برزیل

تولید و صادرات شکر برزیل در دو دهه منتهی به سال ۲۰۱۰ با افزایش چشمگیر مواجه بود و این کشور، نقش خود را به عنوان صادرکننده برتر جهان محکم کرد. تولید شکر این کشور از ۸ میلیون تن در سال ۱۹۹۰ به ۴۰ میلیون تن در سال ۲۰۱۰ رسید که رشد پنج برابری را نشان می‌دهد. این در حالی است که صادرات برزیل طی این دوره از ۱.۶ میلیون تن به ۲۸ میلیون تن افزایش یافته است. با این وجود، برزیل طی دو فصل گذشته با مشکلات زیادی روبرو بوده است که از آن جمله می‌توان به کاهش عملکرد محصولات کشاورزی، افزایش شدید هزینه‌های تولید، بحران مالی و اقتصادی در کشور، سیاست‌های نامطلوب دولت در خصوص اتانول و شرایط نامساعد آب و هوایی اشاره نمود. طی دو فصل گذشته، رشد تولید نیشکر متوقف شد و تولید شکر و اتانول در حال رکود است. پیش‌بینی می‌شود که روند سرمایه‌گذاری کم چند سال اخیر در بخش تولید شکر برزیل، تا زمان کسری بعدی و افزایش قیمت شکر در سطوح فعلی باقی بماند. چنین چرخشی می‌تواند سرمایه‌گذاری‌های جدید را بسمت این صنعت جذب نماید.

برنامه رنوآبیو عدم اطمینان بیشتری را به همراه آورده است. اما هنوز سوالات زیادی در خصوص اجرای آن وجود دارد که بایستی پاسخ داده شوند. ما تصور می‌کنیم که حمایت اضافی از سوی دولت، منجر به واکنش فوری در صنعت نخواهد شد. انتظار می‌رود این برنامه، جذابیت تولید اتانول را افزایش دهد اما بازیگران بازار باید ابتدا درک کنند که این برنامه، چگونه محیط و شرایط فعالیت صنعت را تغییر می‌دهد. پیش‌بینی می‌کنیم که در مرحله نخست اجرای برنامه تولیدکنندگان با ظرفیت‌های موجود و بدون سرمایه‌گذاری چندین برای توسعه، به فعالیت خود ادامه دهند. همچنین انتظار داریم در این مرحله، تولید اتانول حاصل از ذرت افزایش یابد.

اگرچه انتظار نمی‌رود تولیدکنندگان ظرفیت‌های تولیدی خود را گسترش دهند لیکن پیش‌بینی می‌شود رنوآبیو باعث افزایش سطح به اصطلاح تعادل شکر/ اتانول شود. بنابراین، احتمالاً رکورد تولید شکر بالای ۴۰ میلیون تن سال ۲۰۱۶-۱۷، در افق مورد پیش‌بینی تکرار نخواهد شد. با این حال، برزیل به دلیل اندازه صنعت و توانایی نسبتاً سریع در جابه‌جایی بین تولید شکر و اتانول، نقش خود را به عنوان تنظیم‌کننده بازار جهانی حفظ خواهد کرد.

چین و نگرانی‌ها

چشم‌اندازهای صنعت فراآوری نیشکر و چغندر در چین، تحت تأثیر عوامل مختلف قرار دارد. الزامات سیاسی آشکار برای گسترش تولید شکر داخلی و بهبود پایدار بازده کشاورزی و صنعت در سال‌های اخیر، احتمالاً منجر به رشد بیشتر تولید شکر خواهد شد. با این حال، احتمالاً نگرانی‌ها از محدود شدن افزایش سطح زیرکشت نباتات قندی به دلیل رقابت سایر محصولات زراعی برای زمین و (به ویژه) آب، ممکن است در آینده نقش پررنگ‌تری داشته باشند. با فرض محافظه کارانه، انتظار می‌رود رشد سالانه تولید شکر چین در حدود ۱.۴ درصد باشد که این رقم کمتر از نرخ رشد مصرف سالانه خواهد بود. این موضوع، چین را به واردات شکر وابسته‌تر می‌کند. معمولاً بخش شکر هند، بیشترین تلاطم را در بازار بین‌المللی ایجاد می‌کند. این مسأله در نگاه اول تعجب برانگیز است زیرا این کشور یک بازیگر نسبتاً کوچک در بازارهای جهانی بوده و به ندرت حجم واردات یا صادرات سالانه آن به بیش از چند میلیون تن می‌رسد که قابل مقایسه با صادرات بیش از ۲۰ میلیون تنی برزیل نیست.

هند بی‌ثبات

آنچه هند را به عنوان نمونه برجسته بی‌ثباتی جلوه می‌دهد ماهیت چرخشی تولید آن است که منجر به ایجاد نوسانات گسترده‌ای در تراز تجاری آن کشور می‌شود. با این حال، نه تنها نوسانات گسترده در تولید و از این طریق تراز تجاری، بلکه عدم امکان پیش‌بینی میزان تولید آن نیز، یکی از مشکلات اساسی برای بازار جهانی شکر

به حساب می‌آید. به‌طور کلی، پیش‌بینی تولید شکر کار دشواری است لیکن با توجه به غیرقابل پیش‌بینی بودن شرایط آب و هوایی در هند، حاشیه خطا برای تولید این کشور نسبت به بسیاری از مناطق دیگر جهان بیشتر است.

علاوه بر این، بازار داخلی این کشور از تصمیمات تنظیمی کوتاه‌بینانه رنج می‌برد زیرا دولت هند تلاش می‌کند تا منافع کشاورزان، فراوری‌کنندگان و مصرف‌کنندگان را متعادل کند. دولت کف قیمت بالایی را برای نیشکر تعیین می‌کند تا کشاورزان را ترغیب به تغییر الگوی کشت به سمت این محصول نماید. این امر منجر به افزایش شدید تولید داخلی در سال ۲۰۱۷-۱۸ شد که در حدود ۸ میلیون تن از مصرف فراتر رفت. این مازاد در سال ۲۰۱۸-۱۹ حتی بیشتر رشد کرد.

دولت هند برای مقابله با عرضه بیش از اندازه شکر، اقدامات تنظیمی مختلفی از جمله؛ تأمین بودجه برای ایجاد ذخایر انکلیب، تعیین سهمیه صادرات اجباری، تعیین قیمت خرده‌فروشی و اعطای یارانه صادراتی را آغاز کرد. دولت به جای کاهش حمایت از کشاورزان در راستای کاهش انگیزه عرضه بیش از حد، بارها با پیامدهای سیاست شکر خود مقابله کرده است.

با این حال، در واقع آخرین اقدام دولت توانست یک آرامش نسبی برای صنعت مهیا کند: پس از گذشت بیش از ۱۰ سال از تجربه سیاست اتانول سوختی، دولت ملی سرانجام سال گذشته در این زمینه جدی شد زیرا دریافت که این ابزار می‌تواند برای رهایی از شکر مازاد کشور مورد استفاده قرار گیرد. پس از تصویب استفاده از شربت نیشکر و ملاس گرید B به عنوان ماده اولیه فرآیند تخمیر در ژوئن سال ۲۰۱۸، دولت به منظور توسعه ظرفیت کارخانه‌های تقطیر، پرداخت مبلغ ۴۴.۴ میلیارد روپیه را نیز در قالب وام یارانه‌ای پنج ساله از بانک‌ها تصویب کرد.

این صنعت به‌طور سنتی، الکل را از ملاس گرید C تولید می‌کند که یک محصول جانبی حاصل از فرآیند تولید شکر می‌باشد. علاوه بر این، الکل در سال ۲۰۱۸-۱۹ از ملاس گرید B یا شربت نیشکر نیز تهیه شده است. صنعت به منظور جبران تولید شکر کمتر، قیمت ملاس گرید B را برای تولید اتانول، در سطحی بسیار بالاتر از ملاس C تعیین نمود. در حالی که قیمت هر لیتر ملاس C در حد ۴۳.۷ روپیه تثبیت شده بود قیمت هر لیتر ملاس گرید B معادل ۵۲.۴ روپیه و هر لیتر شربت نیشکر معادل ۵۹.۱ روپیه تعیین شد. در نتیجه، تقریباً در تمام کارخانه‌های تولیدکننده اتانول سود مناسبی به دست آمد.

اتانول و شکر در هند

به گفته منابع صنعت، در فصل جاری حدود ۲۹۵ میلیون لیتر اتانول از ملاس B یا شربت نیشکر تولید شده و به شرکت‌های بازاریابی نفتی عرضه شده است. این رقم معادل منحرف کردن حدود ۳۰۰ هزار تن شکر به سمت تولید اتانول است. به‌طور کلی برای فصل ۲۰۱۸-۱۹، این صنعت انتظار دارد حدود ۴۵۰ میلیون لیتر اتانول از ملاس B و شربت نیشکر تولید کند. با توجه به سودآوری تولید اتانول و حمایت دولت، انتظار داریم کارخانه‌ها ظرفیت تولید اتانول را افزایش دهند. این امر باعث می‌شود تا نیشکر بیشتری به جای تولید شکر، به سمت تولید اتانول منتقل گردد. تا سال ۲۰۲۵ می‌تواند حدود ۱ تا ۲ میلیون تن شکر برای تولید اتانول سوختی استفاده شود. با توجه به عدم تمایل سیاستمداران هندی برای محدود کردن تولید شکر، انتظار داریم که رویدادهای آب و هوایی همچنان محرک اصلی باشند. در نتیجه، احتمالاً تولید این کشور ناپایدار باقی خواهد ماند. میزان مصرف شکر داخلی با سرعتی جالب توجه افزایش می‌یابد و در صورتی که کشاورزان اقدامی در جهت گسترش سطح فعالیت‌های زراعی خود نکنند، انتظار می‌رود تولید و مصرف داخلی هند تا سال ۲۰۲۵ برابر شوند.

شگفتی آفرینی تایلند

تایلند پس از سال ۲۰۱۰-۱۱ و هنگامی که تولید این کشور برای اولین بار به ۱۰ میلیون تن رسید، دنیای شکر را شگفت‌زده کرد. حتی در سال‌های بعد که هم شرایط جوی نامساعد و هم

قیمت پایین بازار جهانی، مانع پیشرفت تولید در سایر کشورها شد، رشد تولید شکر در تایلند همچنان روند صعودی داشت و این کشور را به یک بازیگر قدرتمند در بازار شکر تبدیل نمود.

با این حال، ممکن است رشد آینده شکر این کشور نامعلوم باشد زیرا دولت این بخش را آزاد کرده است. این بدان معنی است که سیستم تقسیم سود بین تولیدکنندگان و کارخانجات لغو شده است و این موضوع به نوبه خود، مستلزم لغو سیستم سهمیه‌ای تولید کارخانجات می‌باشد.

در ایس پیش‌بینی، فرض کردیم که تولید نسبتاً پایداری در سال‌های آتی وجود داشته باشد زیرا قیمت‌های نیشکر دارای روندی معکوس هستند و در حال حاضر پیوند بیشتر با قیمت‌های جهانی نیز دارند. تخمین زده می‌شود که افزایش قیمت کاساوا به عنوان رقیب اصلی کشت نیشکر، کشاورزان را به جایگزینی این محصول با نیشکر در الگوی کشت زراعی ترغیب نماید. لذا در شرایط کسادی بیشتر بازار جهانی (مورد انتظار برای پس از فصل ۲۰-۲۰۱۹)، باید اقتصاد مزروع را بهبود بخشیده و تولید بیشتر را تحریک نمود. همچنین، انتظار می‌رود دولت بمنظور ترویج کشت نیشکر، اجرای طرح پرداخت یارانه‌های غیر مستقیم را در آینده ادامه دهد.

استرالیا مؤثر

استرالیا یک تولیدکننده نسبتاً کوچک از کل تولید جهانی است اما سالانه تقریباً ۱۰ درصد تجارت جهانی این شیرین‌کننده را (عمدتاً در بازارهای آسیا و خاورمیانه) بخود اختصاص داده است. با این حال، فرصت‌های رشد برای صنعت شکر استرالیا به دلیل تأثیر توسعه شهری، کشت سایر محصولات زراعی و تأمین آب مورد نیاز، سطح اراضی قابل دسترس برای زراعت نیشکر را محدود کرده است. بنابراین، رشد تدریجی تولید شکر در پیش‌بینی تولید این منطقه فرض شده است، نه پیش افتادن روند اخیر.

مصرف و کاهش رشد سرانه

رشد جمعیت و درآمد سرانه، مهم‌ترین عوامل مؤثر بر تقاضای شکر محسوب می‌شوند. مطالعات نشان داده‌اند که افزایش جمعیت، بخش عمده‌ای از افزایش مصرف مطلق را توضیح می‌دهد. علی‌رغم اینکه رشد جمعیت قابل توجه است لیکن رشد مصرف سرانه شکر متوقف شده است. دلیل اصلی این امر، احتیاط ناشی از تأثیر مخرب احتمالی شکر برای سلامت انسان است. وضع مالیات‌های شکر همچنان در حال افزایش است زیرا بسیاری از دولت‌ها، تأثیر مضاعف درآمدهای مالیاتی بالاتر را در مقابله با نگرانی‌های بهداشت عمومی بسیار مؤثرتر می‌دانند. مهم‌تر از همه، تولیدکنندگان مواد غذایی و نوشیدنی‌ها، به طرز قابل توجهی میزان شکر موجود در محصولات خود را کاهش داده و شیرین‌کننده‌های مصنوعی را جایگزین شکر می‌کنند تا از پرداخت مالیات‌های فوق‌الذکر اجتناب نمایند. آنها همچنین در حال کاهش اندازه و ابعاد محصولات و تنوع سبب محصول شرکت‌های خود می‌باشند. این مسائل در نهایت ممکن است تأثیر بیشتری در کاهش مصرف شکر نسبت به مصرف آن توسط نوشیدنی‌های غیرالکلی داشته باشد. پیش‌بینی می‌شود وضع مالیات، نرخ رشد تقاضا را کاهش دهد.

با توجه به عوامل مختلف، این پیش‌بینی ممکن است منطقی به نظر برسد که نرخ رشد سالانه مصرف شکر جهانی از ۱.۶ درصد مشاهده شده در پنج سال گذشته، به ۱.۲ درصد تنزل یابد.

خلاصه

ارزیابی‌های ما حاکی از آن است که بازار جهانی شکر در حال حرکت به سمت دوره کسری است که این وضعیت می‌تواند شرایط ملایم‌تری را برای تولیدکنندگان شکر فراهم نماید. پس از رسیدن به یک بازار متعادل در سال ۲۰۲۱-۲۲، انتظار می‌رود که این تراز دوباره به مازاد تغییر یابد. تولید شکر جهانی در سال ۲۰۲۴-۲۵ ممکن است به حدود ۲۰۰ میلیون تن برسد که از رقم ۱۸۴ میلیون تن پیش‌بینی شده سال ۱۹-۲۰۱۸ بیشتر است. در عین حال، پیش‌بینی می‌شود مصرف شکر نیز در این سال به ۲۰۰ میلیون تن افزایش یابد که از ۱۸۵ میلیون تن سال ۱۹-۲۰۱۸ بیشتر می‌باشد.

شکر در حالی وارد کشور می شود که توان خود کفایی داریم

سرپرست معاونت امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی گفت: واردات سالانه ۳۰۰ تا ۵۰۰ میلیون دلار شکر در شرایطی رخ می دهد که ایران ظرفیت خود کفایی در تولید این محصول را دارد. علیرضا مهاجر سرپرست معاونت امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی گفت: ایران به دلیل داشتن ظرفیت بالا برای تولید نیشکر و چغندر قند به راحتی می تواند با احداث کارخانه های صنایع تبدیلی در استان هایی مانند خوزستان طی دو سال به خود کفایی برسد. مصرف شکر کشور در حال حاضر سالانه حدود ۲ میلیون و ۲۰۰ تا ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار تن است و از این میزان حدود ۱۶۰۰ تا ۱۹۰۰ تن در ایران تولید می شود که این کمبود را می توان با ایجاد کارخانه های جدید و افزایش راندمان تولید حل کرد.

سرپرست معاونت امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی با بیان اینکه راه اندازی کارخانه های قند معمولاً به سرمایه گذاری بالایی نیاز دارد، گفت: ساخت یک کارخانه قند بسته به ظرفیت آن حداقل حدود هزار تا ۵ هزار میلیارد تومان سرمایه گذاری نیاز دارد و ما از بنیاد مستضعفان خواسته ایم در این حوزه ورود کند. وی در ادامه با اشاره به اینکه هزینه راه اندازی کارخانه های قند طی ۵ سال فعالیت کارخانه بازگرداننده می شود، گفت: ما می توانیم با افزایش تولید شکر علاوه بر ایجاد امنیت غذایی صد درصدی در این حوزه، صادرات هم داشته باشیم. مهاجر در خصوص اینکه ایران کشوری کم آب است و تولید چغندر قند و نیشکر مصرف آب بالایی دارد، گفت: وزارت جهاد برنامه ریزی کرده تا چغندر به جای بهار و تابستان در پاییز و زمستان با کمک نزولات جوی و به اصطلاح استفاده از آب سبزه تأمین شود. سرپرست معاونت امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی با هشدار اینکه سرانه مصرف شکر در ایران ۹ کیلوگرم بیشتر از میانگین جهانی است، بر لزوم فرهنگ سازی مناسب و اطلاع رسانی بیشتر از زبان های مصرف زیاد شکر، با کمک وزارت بهداشت، آموزش و پرورش و رسانه های جمعی تأکید کرد و گفت: سرانه جهانی مصرف شکر سالانه ۱۸ کیلوگرم است، اما این عدد در ایران متأسفانه ۲۷ کیلوگرم است.

وی در پایان بیان کرد: کشور ما در شرایطی است که می توانیم با فرهنگ سازی مناسب از سایر محصولات همچون خرما و کشمش به جای شکر استفاده کنیم که از یک سو به کاهش مصرف و واردات شکر و از سوی دیگر به بهداشت فردی و سلامت جامعه کمک می کند.

سوددهی نیشکر علی رغم بحران ها نشانگر مدیریت هماهنگ و کار تیمی همدلانه است

در شرکت توسعه نیشکر سرمایه کارشناسی عظیمی وجود دارد که با عشق و علاقه کار می کنند و ان شاء الله بتوانیم بهره برداری بیشتری از این ظرفیت و سرمایه انسانی بکنیم. مدیرعامل شرکت مدیریت طرح و توسعه آینده پویا با اشاره به عبور موفقیت آمیز شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی از شرایط سخت همچون سیل و خشکسالی، سوددهی این شرکت علی رغم بحران ها را نشانگر مدیریت هماهنگ و کار تیمی همدلانه عنوان کرد.

حسین پناهیان در حاشیه بازدید از بخش های مختلف شرکت خمیرمایه و الکل رازی گفت: سوددهی نیشکر با وجود گذراندن وضعیت سیل و خشکسالی واقعا قابل تقدیر و ستایش است و روند فعلی شرکت صعودی و دارای رشد است که طبیعتاً نتیجه یک مدیریت هماهنگ، کار تیمی همدلانه و روابط درست و تعریف شده است. شرکت مدیریت طرح و توسعه آینده پویا که از هلدینگ های زیر مجموعه بانک ملی می باشد از سهامداران شرکت نیشکر و صنایع جانبی است که خود ۳۴ شرکت را به صورت هلدینگ اداره می کند و سرمایه گذاری در زمینه های مختلف مهم ترین موضوع فعالیت آن عنوان شده است. وی افزود: علاوه بر دارایی های مادی زیادی که در نیشکر وجود دارد، واقعا سرمایه کارشناسی عظیمی وجود دارد که با عشق و علاقه کار می کنند و ان شاء الله بتوانیم بهره برداری بیشتری از این ظرفیت و سرمایه انسانی بکنیم.

مدیرعامل شرکت آینده پویا در ادامه گفت: نیشکر یکی از ارزش ترین دارایی های در اختیار ۳ سهامدار (بانک ملی، بانک صادرات و وزارت جهاد کشاورزی) که از ظرفیت تولید بسیار زیادی برخوردار است، همچنین روابط خوبی از طریق خلق زنجیره ارزش در شرکت های نیشکری ایجاد شده است که باید در جایی نشان داده شود. طبق مصوبه مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۸۱، بانک های ملی و صادرات ایران در هشتاد درصد سرمایه شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی (هر یک معادل چهار درصد از سهام) مشارکت حقوقی دارند. پناهیان تأکید کرد: واقعا از دیدن سطح کارشناسی و روحیه تفاهم و سرزندگی در بین پرسنل نیشکری و نیز تلاش برای رسیدن به اهداف مختلف شرکت لذت بردم؛ بنابراین تفاهم در سطح مدیریت آن موج می زند و امیدواریم بتوانیم روحیه تفاهم، تعاون و همکاری موجود را تقویت کنیم. این مقام مسؤول با اشاره به واگذاری شرکت کشت و صنعت هفت تپه به شرکت توسعه نیشکر و احیای آن در مدت کوتاه اظهار کرد: از آنجایی که هفت تپه یک بحث ملی است هیچ شرکتی به غیر از نیشکر اهلیت تمشیت امور شرکت هفت تپه را ندارد، منتهی روابط بین این دو شرکت باید براساس قانون تجارت و مقررات مربوطه شفاف و مطلوب و چارچوب آن از لحاظ قانونی مشخص شود.

پناهیان با بیان اینکه شرکت توسعه نیشکر یکی از سرمایه های ملی که در اختیار بانک صادرات، بانک ملی و وزارت جهاد کشاورزی است، تأکید کرد، نکته مهمی که وجود دارد این است که این مجموعه بزرگ با پتانسیل بسیار

زیاد و باتوجه به خلق زنجیره ارزشی که در بخش های مختلف به واسطه تفکر استراتژیک توانسته این قابلیت ها را به منصفه ظهور برساند. افزود: شرکت توسعه نیشکر یک دارایی بسیار ارزشمندی است و اجماع و توافق بین سهامداران بر این اساس است که شرکت باید به نحو مطلوب بتواند ارزش واقعی خود را پیدا کند و تا زمانی که شرکت خارج از بورس باشد ارزش های نهفته آن امکان شکوفایی را ندارد. وقتی شرکت تبدیل به یک مجموعه بورسی شود علاوه بر مجموعه نظارت هایی که صورت می گیرد، نظارت سازمان بورس نیز خواهد بود، بدین ترتیب چشم سوم نیز عملاً روی فعالیت های شرکت خواهد بود. مدیرعامل شرکت آینده پویا معتقد است: یکی از بحث هایی که به صورت جدی دنبال می کنیم این است که سهام ترخیصی در اختیار کارکنان شرکت نیشکر قرار گیرد و خودشان به عنوان سهامداران شرکت مشارکت داشته باشند. ارزش واقعی نیشکر روی تابلوی بورس مشخص می شود و براساس آن معیارهای لازم، ارزیابی عملکرد و پتانسیل های سرمایه گذاران به کمک نیشکر بیانند. وی در پایان گفت: از محدودیت های عمده ای که در این شرکت وجود دارد این است که اگر قرار است ما افزایش سرمایه بدهیم، سرمایه گذاران نمی توانند نقدی برای شرکت ایجاد کنند، لذا برای تأمین منابع نقدی مورد نیاز تلاش می کنیم و در حال طی کردن این مسیر هستیم. گفتنی است در این بازدید که با حضور و همراهی دکتر عبدعلی ناصری مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی صورت گرفت و دکتر ناصری مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر با تشریح فعالیت های شرکت، به پتانسیل های موجود در آن اشاره کرد.

عضو انجمن ملی اقتصاد کشاورزی ایران:

تغییرات سبب غذایی خانوار به سمت نا امنی غذایی در حرکت است

اینکه دریا داریم اما برنامه اقتصادی ما مبتنی بر دریا نیست گفت: کشاورزی دریا بر این پایه و موضوع نیست و اگر نگاهی به کشورهای توسعه یافته بیندازیم مشاهده خواهیم کرد که چه حجم سنگینی را بر این موضوع گذاشته اند و به این سمت حرکت کرده اند. حتماً باید به این سمت حرکت کنیم که آب کمتری برای تولید هر محصول مصرف کنیم. وی تصریح کرد: ناآرامی نظام قیمت گذاری و جهش هزینه های تولید کشاورزی فشار مضاعفی به کشاورزان وارد کرده است. زمانی که افزایش هزینه ها صورت می گیرد همه می پذیرند که با شرایط عادی هزینه ها و درآمدها لحاظ شود و وقتی که افزایش قیمت ها صورت می گیرد این افزایش برای جامعه قابل تحمل نیست و بلافاصله این موضوع مطرح می شود که غذا مهم ترین مصرف اصلی عموم است دیگر نمی تواند قیمت مناسب را بگیرد در نتیجه افزایش قیمت بر مردم تحمیل می شود. عضو انجمن ملی اقتصاد کشاورزی ایران ادامه داد: عامل سرمایه گذاری سود است اما سود در بخش کشاورزی پایین است و کارایی در بخش کشاورزی به معیار ارزش افزوده بالاست و این تفاوت در هزینه نیروی کار است. معیاری که در سطح ملی هدف گذاری می شود با معیاری که برای سرمایه گذاری هدف گذاری می کند از هم متفاوت است و همین دلیل مبحث امروزه در تمام را شکل داده است. وی گفت: تغییرات سبب غذایی خانوار به سمت نا امنی غذایی است مصرف غذایی غیر مفید و مضر مانند شکر و روغن رو به افزایش بوده و نسبت مواد درشت و ریز مغزی در شرایط بهینه از نظر فایده مندی قرار ندارد در حالی که باید ترکیب و میزان مواد غذایی مصرف کشاورزی علاوه بر تطبیق با اصول تغذیه ای و ترجیحات غذایی با شرایط تولید بومی متناسب باشد بطوری که هزینه های خود کفایی در کشور را از لحاظ به کارگیری منابع تولیدی و اقتصادی به حداقل برساند. آقایان در پایان افزود: توسعه روستایی و کشاورزی در هم تنیده است و ما نمی توانیم از یکدیگر جدا کنیم. اشکالی که از زمان ادغام وزارت جهاد کشاورزی و سازندگی رخ داد، متأسفانه شرایط توسعه روستایی را از دست دادیم و این عدم انسجام همچنان است.

عضو انجمن ملی اقتصاد کشاورزی ایران گفت: باید ترکیب و میزان مواد غذایی مصرف کشاورزی علاوه بر تطبیق با اصول تغذیه ای و ترجیحات غذایی با شرایط تولید بومی متناسب باشد.

به گزارش خبرگزاری مهر، غلامحسین آقایا صبح امروز پنجشنبه ۲۲ مهرماه ۱۴۰۰ در نشست ملی مطالبه گران حوزه آب و کشاورزی که در سالن اجلاس مجموعه شهدای سرچشمه برگزار شد با ارائه برنامه تحول و پیشرفت در حوزه کشاورزی دولت سیزدهم گفت: کشاورزی یک مجموعه اقتصادی است، مأموریت قضایی و کارکردی چند وجهی دارد و حفاظت منابع طبیعی و خاک و محیط زیست در این حوزه بسیار تأثیرگذار است و نیازمند توجه بیشتری نیز قرار دارد. وی افزود: از یک طرف باید امنیت غذایی تأمین شود و از طرفی منابع پایه مورد حفاظت قرار بگیرد و متأسفانه ناآرامی مدیریت آب خیز، تخریب پوشش گیاهی، تضعیف چرخه آب، بهره برداری نامناسب و توسعه ناپایدار، ارتقاراهی کشاورزان را آسیب پذیر کرده است که وضع موجود را شرح می دهد. عضو انجمن ملی اقتصاد کشاورزی ایران تصریح کرد: شرایطی که کشاورزی کشور در گذر زمان داشته است با وجود بودن کمربند خشک و نیمه خشک که قرار داریم، از طرفی تجربه کشاورزی و از طرفی سهم به نصف مناسب فارغ التحصیلی دانشگاهی، امکان حل این چالش را به ما داده است. آقایا ادامه داد: ما اگر بر اساس تأمین امنیت غذایی یک سوی حفاظت محیط زیست قرار بگیریم حق محور باید به سمت فناوری ببرد. کشورهای دیگر به این مسیر حرکت کرده و برای کشور ما هم این شرایط فراهم است و باید انجام داد و راه کاری هایی نیز در این باره ارائه شده است. وی با ارائه راهکارهایی پیرامون حکم رانی حوزه آب خیز در کشور اظهار کرد: باید حکمرانی آب خیز در کشور از بالاترین سطح مدیریتی تا پایین مورد توجه و اعمال قرار دهیم. مباحث مختلفی از جمله حکم رانی رودخانه، مربوط آب مطرح شده و نتیجه بر آن شد که حوزه حکم رانی حوزه آب خیز را سرلوحه موارد دیگر قرار دهیم. دکتر غلامحسین آقایا در ادامه با اشاره به اینکه با وجود

دبیر انجمن کارخانجات قند و شکر ایران اعلام کرد:

حداکثر قیمت شکر برای مصرف کننده ۱۶ هزار تومان است

دبیر انجمن کارخانجات قند و شکر ایران با اشاره به اینکه حداکثر قیمت شکر یک کیلوگرمی برای مصرف کننده نهایی ۱۶ هزار تومان است، گفت: حداقل تا تابستان ۱۴۰۱ نیازی به واردات شکر نداریم.

بهمین دانایی، دبیر انجمن کارخانجات قند و شکر ایران در گفت و گو با خبرنگار مهر، با انتقاد از مطرح کردن برخی از مباحث غیر کارشناسی مبنی بر افزایش قیمت شکر گفت: در روزهای اخیر مباحثی در برخی سایتها و رسانهها مبنی بر افزایش قیمت شکر مطرح شده که غیر کارشناسی است و منجر به ایجاد نابسامانی در بازار می شود.

دانایی با اشاره به اینکه مصرف شکر در کشور به شدت کاهش پیدا کرده افزود: در حال حاضر باید ماهانه ۱۵۰ هزار تن شکر به بازار تزریق می شد اما نیاز کنونی بازار ماهی حدوداً ۱۰۰ هزار تن است و در فصل تابستان نیز در حالی که طبق روال قبل باید در ماه حدود ۲۲۰ هزار تن شکر به بازار تزریق می کردیم به زحمت میزان عرضه به ۱۶۰ هزار تن می رسید. دبیر انجمن کارخانجات قند و شکر ایران با اشاره به اینکه قیمت خرید تضمینی چغندر قند در اسفند ماه سال گذشته مجدداً افزایش پیدا کرد، افزود: این اتفاق به دنبال درخواست انجمن رخ داد چرا که قیمت اولیه مناسب نبود و منجر به کاهش شدید تولید می شد. این فعال بخش خصوصی توضیح داد: قیمت چغندر پارسال ۶۰۲ تومان بود که به ۱۳۰۰ تومان افزایش یافت به عبارتی بارشده ۱۰۷ درصدی قیمت در این حوزه مواجه بودیم، ضمن اینکه ۷۰ درصد قیمت تمام شده تولید شکر نیز مربوط به نرخ چغندر قند است. از طرفی هزینه های جانبی از جمله گاز و برق نیز افزایش پیدا کرده که همه این مسائل روی قیمت شکر تأثیرگذار خواهد بود. با این حال قیمت این کالا در بازار رشد چشمگیری نداشته و با توجه به افزایش هزینه های تولید منطقی بوده است.

وی با بیان اینکه در حال حاضر قیمت شکر تولید داخل درب کارخانه بین ۱۲۴۰۰ تا ۱۲۵۰۰ تومان است، گفت: ما در ماه های اخیر با افزایش شدید قیمت جهانی شکر مواجه بودیم به طوری که اگر بخواهیم این محصول را وارد کنیم قیمت هر کیلوگرم از آن درب کارخانه بین ۱۶ هزار تا ۱۶۵۰۰ تومان تمام می شود.

دانایی با اشاره به اینکه شکر تولید داخل ۳۵۰۰ تا ۴ هزار تومان از شکر وارداتی ارزان تر است، گفت: قیمت هر

کیلوگرم شکر بسته بندی برای مصرف کننده نهایی باید حداکثر ۱۵ تا ۱۶ هزار تومان باشد و اگر با قیمت بیش از این عرضه می شود ایراد از سیستم توزیع در خرده فروشی است که باید نظارت و کنترل بیشتری روی آن انجام بگیرد. دبیر انجمن کارخانجات قند و شکر ایران در بخش دیگری از سخنان خود وضعیت تولید شکر را در سال جاری مطلوب عنوان کرد و گفت: امسال مجموع تولید چغندر بهاره و پاییزه ۶۵ میلیون تن است که از این میزان ۸۷۰ هزار تن شکر تولید می شود و با احتساب ۷۰۰ هزار تن استحصال از ۷ میلیون تن نیشکری که در سال جاری داریم، مجموع تولید شکر امسال به یک میلیون و ۵۷۰ تا یک میلیون و ۵۸۰ هزار تن می رسد.

وی تأکید کرد: با توجه به تولید و ذخایری که در کشور داریم حداقل تا تابستان ۱۴۰۱ از واردات شکر بی نیاز خواهیم بود و پیش بینی می شود بازار این کالا با ثبات ترین بازار در بین کالاهای اساسی باشد.

دانایی همچنین درباره اینکه انتقاداتی به قیمت خرید تضمینی چغندر مطرح شده و قرار بود که قیمت این محصول مجدداً تغییر کند، گفت: پیش جلسه شورای قیمت گذاری محصولات استراتژیک چند روز پیش برگزار شد و در این جلسه بحث بر سر این بود که قیمت چغندر قند بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ تومان افزایش یابد و از ۱۴۷۳ تومان و دو ریال به ۱۶۵۰ تا ۱۷۰۰ تومان برسد که پیش بینی می کنیم هفته آینده این مسأله در جلسه هفته آینده شورای قیمت گذاری محصولات استراتژیک مطرح و نهایی شود.

همزمان با روز جهانی خاک مطرح شد:

تأکید دکتر ناصری بر نقش نیشکر در احیای زمین های شور

با کشت نیشکر و به زیر کشت بردن حدود ۷۰ هزار هکتار از این زمین های شور و لم یزرع، گستره سبزی (سطح ساقه و برگ)، معادل ۶ تا ۸ برابر سطح زیر کشت نیشکر (حدود پانصد هزار هکتار) به وجود آمد که این سطح قابلیت جذب یک میلیون و هشتاد هزار تن دی اکسید کربن و تولید و انتشار ۷۸۶ هزار تن اکسیژن را داشته و نقش بسزایی در تلطیف هوای منطقه دارد که البته آمار حداقل و حداکثر درجه حرارت می تواند مؤید این موضوع باشد.

دکتر عبدعلی ناصری مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی همزمان با روز جهانی خاک، اقدامات این صنعت در راستای جلوگیری از شوری و افزایش بهره وری خاک را تشریح کرد.

به گزارش روابط عمومی شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی، دکتر ناصری اظهار کرد: شرکت توسعه نیشکر در محدوده زمین هایی فعالیت کرده که با فاصله تقریبی ۱۷-۳ کیلومتر از رودخانه کارون قرار داشته و به دلیل چندین قرن فرسایش خاک های سطحی و تخریب و تعرق شدید آنها و میزان پایین بارندگی جهت شست و شوی زمین و عدم توان زهکشی طبیعی اراضی، خاک منطقه بسیار شور شده که در اثر بالا بودن سطح آب های زیرزمینی، این شوری سیر تصاعدی داشته است، به طوری که ۹۰ درصد خاک های محدوده این شرکت را در کلاس های ۴ تا ۶ قرار داده که جزو خاک های غیر قابل استفاده جهت کشت و زرع بودند.

وی ادامه داد: محدودیت شدید شوری و قلیایی و EC حدود ۷۰-۶۰ هزار میکروموس بر سانتی متر از شاخص های اراضی طرح بوده و هیچ گونه فعالیت کشاورزی در آنها صورت نمی گرفت که پس از انجام ۱۸ هزار کیلومتر لترال گذاری (لوله های مشبک PVC به قطر ۱۶۰-۱۰۰ میلی متر) و ۸۰۰ کیلومتر لوله های سیمانی (کلکتور) به قطر ۱۰۰-۳۰۰ میلی متر در اعماق دونیم یا پنج متری زمین، باعث شد سطح آب زیرزمینی تا عمق حدود ۲ متری پایین رفته و ضمن انجام عمل آب شویی با ایجاد تهویه مناسب اراضی را جهت هر نوع کشتی آماده کند.

مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر توضیح داد: با کشت نیشکر و به زیر کشت بردن حدود ۷۰ هزار هکتار از این زمین های شور و لم یزرع، گستره سبزی (سطح ساقه و برگ)، معادل ۶ تا ۸ برابر سطح زیر کشت نیشکر (حدود پانصد هزار هکتار) به وجود آمد که این سطح قابلیت جذب یک میلیون و هشتاد هزار تن دی اکسید کربن و تولید و انتشار ۷۸۶ هزار تن اکسیژن را داشته و نقش بسزایی در تلطیف هوای منطقه دارد که البته آمار حداقل و حداکثر درجه حرارت می تواند مؤید این موضوع باشد. گفتنی است، به دلیل اهمیت خاک در زندگی موجودات زنده، دولت ها برای نگهداری آن طرح های متعددی اجرا می کنند و هر ساله سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (FAO) در روز ۵ دسامبر (۱۴ آذر) بزرگداشت روز جهانی خاک را برگزار می کند. در همین راستا، مراسم گرامیداشت روز جهانی خاک با شعار «تأکید بر جلوگیری از شوری و افزایش بهره وری خاک» با حضور مقامات کشوری ۱۴ آذر ماه سال جاری در نمایشگاه بین المللی تهران برگزار می شود.

قیمت خرید تضمینی چغندر قند برای سال زراعی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

اصلاح شد

جهاد کشاورزی گفته بود، شورای قیمت گذاری اخیراً قیمت هزار و ۴۷۵ تومان را برای خرید تضمینی چغندر قند اعلام کرده که این قیمت با توجه به شرایط رقابتی و هزینه های تولید برای این محصول مناسب نیست و بیشتر کشاورزان از قیمت اعلام شده ناراضی اند.

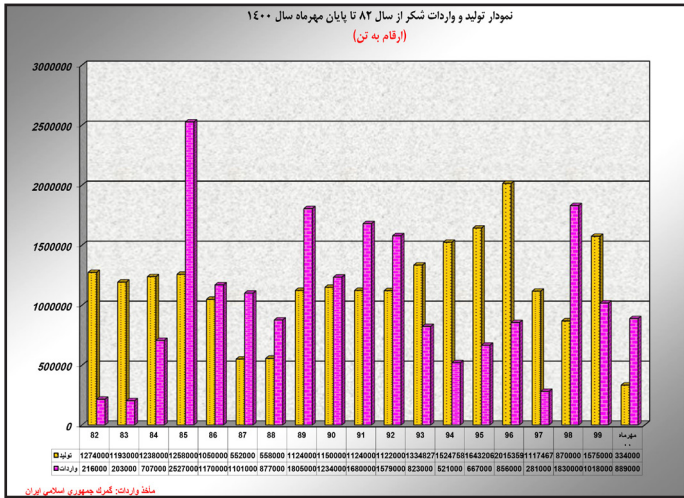
در جلسه شورای قیمت گذاری و اتخاذ سیاست های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی، قیمت خرید تضمینی چغندر قند برای سال زراعی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ اصلاح شد.

بیستمین جلسه شورای قیمت گذاری و اتخاذ سیاست های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی امروز به ریاست سید جواد ساداتی نژاد وزیر جهاد کشاورزی و رییس این شورا و با حضور اعضا برگزار شد.

در این جلسه، قیمت تضمینی محصول چغندر قند در سال زراعی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ طبق نظر اعضای شورا اصلاح و برای چغندر قند بهاره، قیمت ۱۷۰۰ تومان و برای چغندر قند پاییزه قیمت ۱،۶۴۱ تومان تعیین شد.

همچنین، برای خرید محصولات اساسی کشاورزی کشور مباشر خرید تعیین شد. پیش از این پیمان حصادی مجری طرح چغندر قند وزارت

بر فراز باد پرچم تولید پراز فراز و فرود

زندگی صنعت اصیل و قدیمی قند و شکر را می توان با نگاهی به ارقام و اعداد جدول های این صفحه به خوبی دید. این صنعت قدیمی و توسعه ساز تنها در ۱۸ سال گذشته چندین نقطه عطف را تجربه کرده است که سال ۱۳۸۵ در این روند بسیار آشکار است. همان طور که از نمودار این صفحه می توان دید در آن سال واردات حدود دو برابر تولید شده است. اما پایمردی تولیدکنندگان ورق را بر گرداند و در سال ۱۳۹۳ بار دیگر تولید از واردات جلوزد. در حالی که می شد با برخی از سیاست های حمایتی حتی کوتاه مدت خوداتکایی شکر را به بالاترین درجه رساند اما خشکسالی و نیز بی تدبیری کار را از دست ما خارج کرد. حالا و در سال ۱۴۰۰ باید پرچم تولید داخلی را بر فراز اقتصاد شکر بلند کرد و هر تصمیم و اقدامی که به کاهش تولید و رشد واردات منجر می شود کنار گذاشت. نمودارها و آمارهای این صفحه نشان می دهد صنعت قند و شکر توانایی تولید تا ۲ میلیون تن شکر را به خوبی دارد و اگر شرایط گوناگونی باشد که برخی بی مهری ها پایان گیرد این میزان می تواند از ۲ میلیون تن فراتر برود.

واردات شکر خام بصورت ماهیانه از سال ۱۳۸۵ تا سال ۱۴۰۰ (ارقام هزار تن)

ردیف	سال	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
۱	۱۳۸۵	۱۵۴	۹۴	۱۱۱	۲۰۵	۳۰۷	۱۹۲	۱۸۷	۲۲۳	۱۹۴	۲۹۸	۲۴۰	۲۷۶	۲۴۸۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۱۵۴	۲۴۸	۳۵۹	۵۶۴	۸۷۱	۱۰۶۳	۱۲۵۰	۱۴۷۳	۱۶۶۸	۱۹۶۵	۲۲۰۵	۲۴۸۱	۲۴۸۱
۲	۱۳۸۶	۲۳۶	۲۲۸	۱۱۲	۵۴	۱۱۱	۱۳۳	۶۱	۵۵	۶۵	۲۷	۵۰	۳۸	۱۱۷۰
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۲۳۶	۴۶۴	۵۷۶	۶۳۰	۷۴۱	۸۷۴	۹۳۵	۹۹۰	۱۰۵۵	۱۰۸۲	۱۱۳۲	۱۱۷۰	۱۱۷۰
۳	۱۳۸۷	۲۸	۲۹	۸۸	۸۹	۱۴۹	۱۷۳	۲۴	۶۸	۶۵	۱۲۶	۱۶۹	۹۳	۱۱۰۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۲۸	۵۷	۱۴۵	۲۳۴	۳۸۳	۵۵۶	۵۸۰	۶۴۸	۷۱۳	۸۳۹	۱۰۰۸	۱۱۰۱	۱۱۰۱
۴	۱۳۸۸	۱۱۹	۱۰۸	۵۷	۶۴	۴۲	۳۳	۹۴	۴۶	۴۵	۷۴	۱۲۲	۷۳	۸۷۷
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۱۱۹	۲۲۷	۲۸۴	۳۴۸	۳۹۰	۴۲۳	۵۱۷	۵۶۳	۶۰۸	۶۸۲	۸۰۴	۸۷۷	۸۷۷
۵	۱۳۸۹	۶۹	۱۰۷	۱۳۲	۲۳۴	۳۱۲	۳۳۰	۱۶۱	۱۱۲	۸۰	۶۳	۷۳	۱۳۲	۱۸۰۵
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۶۹	۱۷۶	۳۰۸	۵۴۲	۸۵۴	۱۱۸۴	۱۳۴۵	۱۴۵۷	۱۵۳۷	۱۶۰۰	۱۶۷۳	۱۸۰۵	۱۸۰۵
۶	۱۳۹۰	۰	۲۴	۱۲	۶۸	۳۰۱	۳۸۴	۳۱	۱۸	۱۷	۱۸۱	۱۴۲	۵۶	۱۲۳۴
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۲۴	۳۶	۱۰۴	۴۰۵	۷۸۹	۸۲۰	۸۳۸	۸۵۵	۱۰۳۶	۱۱۷۸	۱۲۳۴	۱۲۳۴
۷	۱۳۹۱	۵۰	۶۹	۱۲۱	۵۵	۱۵۴	۱۹۶	۱۹۰	۳۷	۲۲۸	۱۵۱	۳۰۷	۱۲۳	۱۶۸۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۵۰	۱۱۹	۲۴۰	۲۹۵	۴۴۹	۶۴۵	۸۳۵	۸۷۲	۱۱۰۰	۱۲۵۱	۱۵۵۸	۱۶۸۱	۱۶۸۱
۸	۱۳۹۲	۸۸	۱۵	۸۸	۱۱۴	۶۱	۱۵۹	۲۰۷	۱۱۵	۱۴۶	۱۳۴	۲۲۵	۲۲۷	۱۵۷۹
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۸۸	۱۰۳	۱۹۱	۳۰۵	۳۶۶	۵۲۵	۷۳۲	۸۴۷	۹۹۳	۱۱۲۷	۱۲۵۲	۱۵۷۹	۱۵۷۹
۹	۱۳۹۳	۱۶۵	۰	۱۳۷	۲۱۱	۴۰	۶۷	۴۷	۱۹	۸۰	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۱۶۵	۰	۳۰۲	۵۱۳	۶۱۰	۶۷۷	۷۲۴	۷۴۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳
۱۰	۱۳۹۴	۰	۵۵	۱۱،۸	۹،۲	۱۲	۷۰	۱۰۷	۱۷۵	۱۰۵	۲	۵	۲۴	۵۲۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۵۵	۱۷،۳	۲۱	۳۳	۱۰۳	۲۱۰	۳۸۵	۴۹۰	۴۹۲	۴۹۷	۵۲۱	۵۲۱
۱۱	۱۳۹۵	۰	۰	۰	۲۵	۲۲۱	۱۷۰	۷۶	۵۰	۶۶	۶۸	۰	۱۶	۶۶۷
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۰	۰	۲۵	۲۴۶	۳۹۱	۴۶۷	۵۱۷	۵۸۳	۶۵۱	۶۵۱	۶۶۷	۶۶۷
۱۲	۱۳۹۶	۰	۱۹۵	۲۲۹	۱۲۹	۱۳۸	۱۶	۰	۵۵	۰	۱۴	۰	۸۰	۸۵۶
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۱۹۵	۴۲۴	۵۵۳	۶۹۱	۷۰۷	۷۰۷	۷۶۲	۷۶۲	۷۷۶	۷۷۶	۸۵۶	۸۵۶
۱۳	۱۳۹۷	۰	۳۸	۴۹	۱	۰	۰	۰	۰	۶۶	۰	۶۶	۶۱	۲۸۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۳۸	۸۷	۸۸	۸۸	۸۸	۸۸	۸۸	۱۵۴	۱۵۴	۲۲۰	۲۸۱	۲۸۱
۱۴	۱۳۹۸	۸۲	۲۱۳	۲۸۰	۲۲۰	۸۰	۱۴۳	۲۱۰	۹۸	۱۵۰	۱۷۱	۱۰۵	۷۸	۱۸۳۰
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۸۲	۲۹۵	۵۷۵	۷۹۵	۸۷۵	۱۰۱۸	۱۲۲۸	۱۳۲۶	۱۴۷۶	۱۶۴۷	۱۷۵۲	۱۸۳۰	۱۸۳۰
۱۵	۱۳۹۹	۹۷	۱۳۱	۲۰۱	۱۱۲	۲	۱۷۳	۱۴۲	۶۳	۶۳	۱۷	۱۶	۰	۱۰۱۸
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۹۷	۲۲۸	۴۲۹	۵۴۱	۵۴۳	۷۱۷	۸۵۹	۹۲۲	۹۸۵	۱۰۰۲	۱۰۱۸	۱۰۱۸	۱۰۱۸
۱۶	۱۴۰۰	۱۳	۲۷۹	۹۵	۱۳۵	۰	۲۴۴	۱۲۳	۰	۰	۰	۰	۰	۸۸۹
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۲۹۲	۳۸۷	۵۲۲	۵۲۲	۷۶۶	۸۸۹	۸۸۹	۸۸۹	۸۸۹	۸۸۹	۸۸۹	۸۸۹

619

سال	جمع واردات	واردات بخش خصوصی	واردات بخش دولتی
۱۳۸۰	۹۳۷	-	۹۳۷
۱۳۸۱	۸۲۰	-	۸۲۰
۱۳۸۲	۶۱۶	۵۶	۱۶۰
۱۳۸۳	۲۰۳	۴۲	۱۶۱
۱۳۸۴	۷۰۷	۸۰	۶۲۷
۱۳۸۵	۳۵۳۷	۱۰۴۲	۲۴۹۵
۱۳۸۶	۱۱۷۰	۳۰۸	۸۶۲
۱۳۸۷	۱۱۰۱	-	۱۱۰۱
۱۳۸۸	۸۷۷	-	۸۷۷
۱۳۸۹	۱۸۰۵	-	۱۸۰۵
۱۳۹۰	۱۲۳۴	-	۱۲۳۴
۱۳۹۱	۱۶۸۰	۵۰۵	۱۱۷۵
۱۳۹۲	۱۵۷۹	۵۸۷	۹۹۲
۱۳۹۳	۸۲۳	۳۶۱	۴۶۲
۱۳۹۴	۵۲۱	۱۵۷	۳۶۴
۱۳۹۵	۶۶۷	۳۵۸	۳۰۹
۱۳۹۶	۸۵۶	۱۷۸	۶۷۸
۱۳۹۷	۲۸۱	۱۶۵	۱۱۶
۱۳۹۸	۱۸۳۰	۱۱۷۵	۶۵۵
۱۳۹۹	۱۰۱۸	۳۳۸	۶۸۰
۱۴۰۰	۸۸۹	۷۰۱	۱۸۸

سال	سفیله (هزارتن)	بها (دلار)	خام (هزارتن)	بها (دلار)	جمع واردات (هزارتن)	بها جمع واردات (دلار)
۱۳۸۴	۷۸	۲۰،۱۲۴،۰۰۰	۶۲۹	۱۷۷،۲۵۶،۰۰۰	۷۰۷	۱۹۷،۳۸۰،۰۰۰
۱۳۸۵	۶۳۷	۲۹۱،۲۷۱،۹۱۰	۱،۸۹۰	۷۲۶،۱۸۳،۵۵۹	۲،۵۲۷	۱۰،۱۷۴،۴۵۴،۴۶۹
۱۳۸۶	۳۴۸	۱۲۳،۳۰۹،۳۴۴	۸۲۲	۲۷۴،۴۶۱،۳۶۷	۱،۱۷۰	۴۰،۷۷۰،۷۱۰
۱۳۸۷	۱۰۳	۳۷،۲۱۳،۳۲۲	۹۹۸	۲۸۷،۸۰۰،۰۱۳	۱،۱۰۱	۳۲۵،۰۱۳،۳۴۵
۱۳۸۸	۲۷	۸،۸۱۹،۹۰۶	۸۵۰	۳۱۵،۸۲۶،۱۱۴	۸۷۷	۳۴۴،۶۴۶،۰۲۰
۱۳۸۹	۰	۰	۱،۸۰۵	۷۰،۴۵۲،۰۰۷	۱،۸۰۵	۷۰،۴۵۲،۰۰۷
۱۳۹۰	۶	۳،۷۹۹،۵۱۰	۱،۲۲۸	۷۵۲،۰۵۳،۳۴۴	۱،۲۳۴	۷۵۵،۹۰۴،۱۴۴
۱۳۹۱	۰	۰	۱،۶۸۰	۱۰،۷۲۴،۱۳۶،۰۸	۱،۶۸۰	۱۰،۷۲۴،۱۳۶،۰۸
۱۳۹۲	۰	۰	۱،۵۷۹	۸۲۲،۱۸۷،۹۵۸	۱،۵۷۹	۸۲۲،۱۸۷،۹۵۸
۱۳۹۳	۰	۰	۸۲۳	۳۷۷،۴۷۰،۴۴۰	۸۲۳	۳۷۷،۴۷۰،۴۴۰
۱۳۹۴	۴۹	۲۰،۴۷۹،۰۰۳	۴۷۲	۱۵۱،۳۵۸،۵۲۴	۵۲۱	۱۷۱،۸۳۷،۵۲۷
۱۳۹۵	۰	۰	۶۶۷	۰	۶۶۷	۳۲۰،۱۳۴،۹۷۸
۱۳۹۶	۰	۰	۸۵۶	۴۱۴،۷۴۲،۶۳۷	۸۵۶	۴۱۴،۷۴۲،۶۳۷
۱۳۹۷	۰	۰	۳۸۱	۱۰،۳۶۵،۴۰۵	۳۸۱	۱۰،۳۶۵،۴۰۵
۱۳۹۸	۰	۰	۱،۸۳۰	۶۴۲،۳۴۶،۳۳۷	۱،۸۳۰	۶۴۲،۳۴۶،۳۳۷
۱۳۹۹	۰	۰	۱،۰۱۸	۳۷۰،۶۶۰،۰۰۰	۱،۰۱۸	۳۷۰،۶۶۰،۰۰۰
۱۴۰۰	۰	۰	۸۸۹	۳۸۵،۱۰۰،۰۰۰	۸۸۹	۳۸۵،۱۰۰،۰۰۰
جمع	۱،۲۴۸	۵۱۵،۰۱۷،۰۰۵	۱۸،۳۱۷	۷،۵۸۷،۰۸۵،۵۰۳	۱۹،۵۶۵	۸،۴۲۲،۳۳۷،۴۸۵

مأخذ: مرکز جمهوری اسلامی ایران

مأخذ: مرکز جمهوری اسلامی ایران

ماهانمه

انجمن صنعتی کارخانهای قند و شکر ایران

زیر نظر شورای نویسندگان

صفحه آرا: علی صائمی

حروفچین: حمیدرضا خدابخش

تلفن و نمابر:

۸۸۹۶۹۰۵۵-۸۸۹۶۹۰۳

نشانی: تهران - میدان دکتر فاطمی

خیابان شهید گمنام - شماره ۱۴